

Häckfågelinventering på Kråkenabben 2016

Thomas Nilsson

Under perioden 9.5–12.6 2016 genomfördes en häckfågelinventering på Kråkenabben. Inventeringen ingick i en rad av projekt som Västblekinges Ornitologiska Förening genomförde under jubileumsåret 2016, då föreningen fyllde 40 år. Kråkenabben har tidigare inventerats under 1991, för 25 år sedan (Nilsson 1992). Enligt samma rutiner upprepades nu inventeringen.

Metodik

Vid inventeringsarbetet har i huvudsak revirkarteringsmetoden använts. Denna metod innebär i korthet att ett område går igenom vid 8-10 tillfällen. Vid varje enskilt besök prickas gjorda observationer in på en karta, därefter sammanförs observationerna till artkartor och dessa ligger till grund för en utvärdering av det totala antalet revir. För arter som inte lämpar sig för denna typ av inventering har andra metoder använts. Sjöfåglar har parräknats och för några arter måsfåglar och kråkfåglar, samt stare och gråsparv, har boräkning utförts.

Området, som är på ca 100 ha, besöktes vid åtta tillfällen, sex på morgonen och två på kvällen. Varje inventering tog 4-5 timmar i anspråk. För att begränsa tiden delades området upp på två observatörer. Detta för att inte inventeringen skulle utföras för långt fram på förmiddagen eller för sent på kvällen.

Inventeringen utfördes av Mats-Åke Persson, Jörgen Westergren, Johan Wolgast samt undertecknad. Inventeringen stöddes ekonomiskt av Länsstyrelsen i Blekinge och av Sveriges Ornitologiska Förening/Wides fond.

Västra delen av Kråkenabben, med den stora aldungen. Foto: Jörgen Westergren.

Biotopbeskrivning

I stora drag har lokalens karaktär från 1991 behållits. Ett fortsatt omfattande bete har gjort att Kråkenabben inte växt igen, som så många andra platser gjort. Vissa områden har dock förbuskats rejält, särskilt hagarna söder om aldungen på västra sidan (notera näktergalens intåg här, se figur 3) och mycket av områdena i an-slutning till den stora träddungen på östra sidan.

Genom åren har röjningen skett på lokalen i olika omgångar. Detta märks särskilt på den nordvästra delen av udden, där ren enbuskmark dominerar. Två av de gamla pilträden på södra delen av udden har blåst ner sedan 1991.

Den lilla dammen, Långe korre, på nordöstra delen av udden, där rörhöna häckat en gång, är numera oftast uttorkad.

Kråkenabbens nordvästra del har röjts vid flera tillfällen och domineras av öppen enbuskmark.

Foto: Thomas Nilsson.

Resultat

Totalt inräknades 388 par av 45 arter. Motsvarande antal för 1991 var 379 par av 43 arter (se tabell 1).

Vid inventeringen 1991 var lövsångare, skrattnås, hämpling, stenskvätta samt törnsångare de talrikaste arterna med 46 % av det totala antalet

par. Vid årets inventering var lövsångare, hämpling, törnsångare, näktergal samt ärtsångare de talrikaste arterna med 40 % av det totala antalet par.

Tabell 1. Antalet revir av häckade arter på Kråkenabben 1991 resp 2016.

	1991	2016
knölsvan	3	0
grågås	0	3
kanadagås	1	0
gravand	6	10
snatterand	0	1
gräsand	3	5
ejder	3	15
småskrake	4	5
fasan	4	3
strandskata	11	7
tofsvipa	4	5
rödbena	5	1
skrattmås	35	0
fiskmås	4	7
silvertärna	2	2
ringduva	3	8
gök	1	0
göktyta	0	1
sånglärka	6	1
ängspiplärka	10	9
sädesärla	15	10
gärdsmyg	0	3
järnsparv	9	11
rödhake	2	1
näktergal	18	18
rödstjärt	0	3
stenskvätta	22	17
koltrast	4	3
taltrast	1	0
kärrsångare	1	0
härmsångare	4	6
ärtsångare	11	18
törnsångare	21	32
trädgårdssångare	2	3
svarthätta	2	6
gransångare	0	5
lövsångare	75	54
blåmes	5	2
talgoxe	5	11
törnskata	1	1
skata	16	10

kråka	11	10
stare	3	8
gråsparv	4	5
	1991	2016
pilfink	0	1
bofink	4	4
grönfink	6	13
steglits	0	1
hämspling	23	35
rosenfink	3	1
gulsparv	6	13
	379	388
	43 arter	45 arter

*Sista delen av vägen/stigen
(Nabbasträtet) ut mot
Kråkenabben närmar sig total
igenväxning.
Foto: Thomas Nilsson.*

Några artkommentarer

Av de totalt 51 arter som häckat på Kråkenabben under de båda inventeringarna har 27 ökat, 20 minskat och 4 har samma antal par (silvertärna, näktergal, törnskata samt bofink).

Då det gått 25 år mellan de båda inventeringarna kan det givetvis ha skett både uppgång och nedgång inom denna period. Ett exempel på detta är grönfinken, som ökade i landet fram till 2005/2006, för att sedan ha minskat rejält (se bl a Green m fl 2016). Enligt de populationstrender som beskrivs i denna publikation kan ca 20 par grönfink tänkas ha häckat på Kråkenabben kring 2005, för att sedan minska till 2016 års 13 par. På lång sikt, 25 år, har arten således ökat på Kråkenabben, men på kort sikt troligen minskat.

Bland arter som ökat rejält, jämfört med 1991, kan nämnas grågås (från 0 till 3), gravand (6 – 10), ejder (3 – 15), ringduva (3 – 8), gårdsmyg (0 – 3), rödstjärt (0 – 3), ärtsångare (11 – 18), törnsångare (21 – 32), svarthätta (2 – 6), gransångare (0 – 5), talgoxe (5 – 11), grönfink (6 – 13), hämpling (23 – 35) samt gulspurv (6 – 13).

Bland arter som minskat, jämfört med 1991, kan nämnas knölsvan (från 3 till 0), strandskata (11 – 7), rödbena (5 – 1), skrattnås (35 – 0), sånglärka (6 – 1), sädesärta (15 – 10), lövsångare (75 – 54), blåmes (5 – 2), skata (16 – 10) samt rosenfink (3 – 1).

För ett antal arter kan ökning respektive minskning ses som en del i ett större sammanhang, bl a klimatmässiga, där arter ökar eller minskar i hela landet och i Nordvästeuropa. För andra arter kan skillnaderna mer bero på lokala förhållanden, exempelvis buskröjning, att skogen utvecklats mer i de båda större dungarna på lokalen, holkuppsättning och att räv numera förekommer (gryt finns) på Kråke-nabben. Det senare kan exempelvis ha inneburit att inga knölsvanspar skred till häckning. Upp till åtta par observerades på lokalen under inventeringsarbetet.

I *Fåglar i Skåne 2016*, som i skrivande stund damp ner i brevlådan, kan man läsa den intressanta, och skrämmande, uppgiften att den europeiska fågelfaunan beräknas ha minskat med 421 miljoner individer under perioden 1980-2009 (Inger m fl 2014)! Minskningen var som störst de första 15 åren och har drabbat vanliga småfåglar hårdast. Sällsyntare och/eller större fåglar har däremot ofta klarat sig bättre.

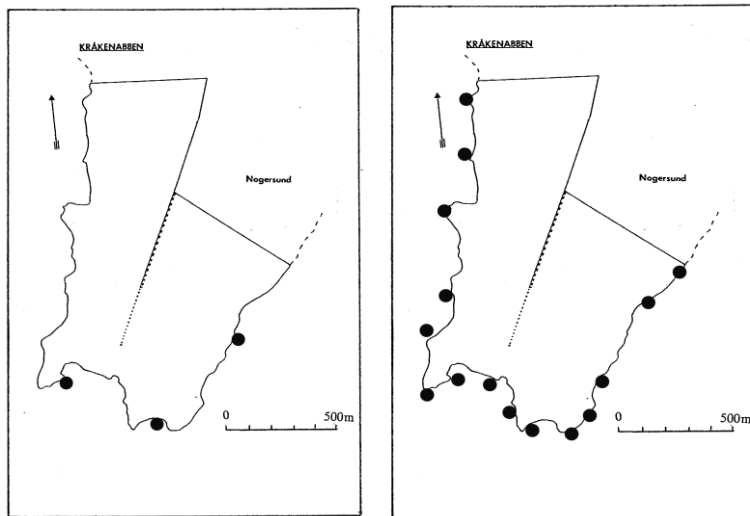
Nedan ges några exempel (ejder, sånglärka samt näktergal) på artkartor från de olika inventeringsåren.

Litteratur

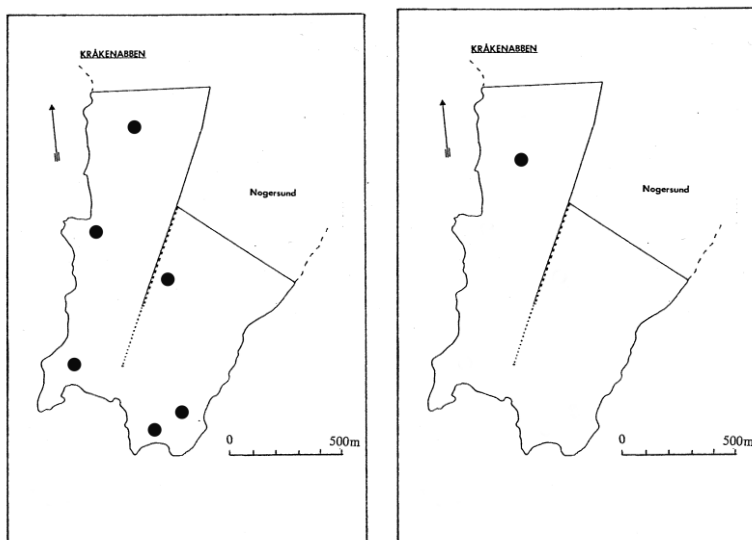
Green, M., Haas, F. & Lindström, Å. 2016. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2015. Biologiska institutionen, Lunds universitet. Lund.

Inger, R., Gregory, R., Duffy, J.P., Scott, I., Vorisek, P. And Gston, K.J. 2014. Common European birds are declining rapidly while less abundant species' numbers are rising. *Ecology Letters* (2014) doi: 10.1111/ele.12387.
Nilsson, T. 1992. Kråkenabbens häckfåglar. *Fåglar i Blekinge* 28: 41-58.

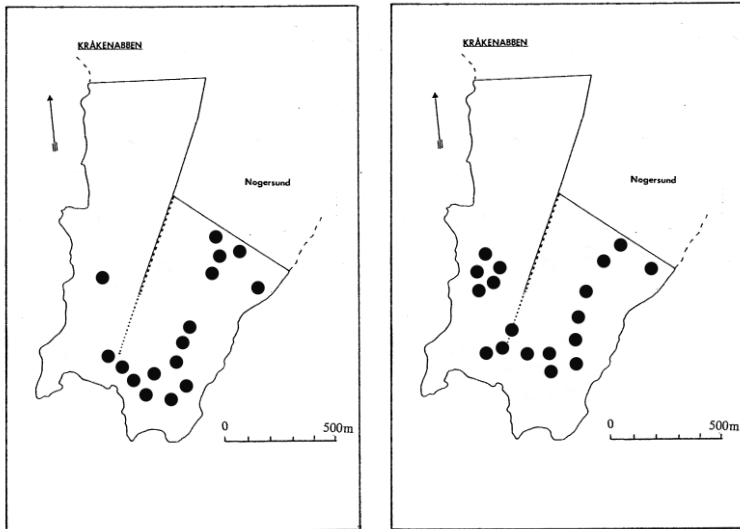
Thomas Nilsson, Stenhagsvägen 14, 374 33 Karlshamn

Figur 1. Ejderhonor med ungar på Kråkenabben 1991 (vänster) respektive 2016 (höger).

Figur 2. Revir av sånglärka på Kråkenabben 1991 (vänster) respektive 2016 (höger).

Figur 3. Revir av näktergal på Kråkenabben 1991 (vänster) respektive 2016 (höger).